

Besluit**Maatschappelijke Ontwikkeling**

Registratienummer : 2016/10682	Opgesteld door : L. Buitendijk
Datum : 14 maart 2016	
Onderwerp: Aanbevelingen minima-effectrapportage 2015	

TOELICHTING op het Besluitformulier – Voorstel met registratienummer 2016/10674.

Besloten is

- De adviezen voorlopig aan te nemen;
- De memo “advies op aanbevelingen Nibud/Nyfer” ter advisering voor te leggen aan de cliëntenadviesraad;
- De memo op 23 juni voor te leggen aan de raadscommissie voor meningsvorming;
- Na ontvangst van het advies van de cliëntenadviesraad en de behandeling in de commissie een definitief besluit te nemen over de adviezen op de aanbevelingen.

Publiekssamenvatting

In 2015 hebben Nibud/Nyfer een Minima-effectrapportage (MER) voor de Gemeente opgesteld.

De algemene conclusie van Nibud/Nyfer is dat de minimaregelingen die de Gemeente heeft een positieve bijdragen leveren aan de verbetering van de koopkracht van minima. Wel is er soms sprake van een armoedeval. Ook is er bij sommige huishoudens een tekort. In het geval van een echtpaar met kinderen in de middelbare schoolleeftijd is dit tekort groot. Inwoners met een zorgvraag hebben volgens de berekeningen van het Nibud in 2015 geen tekort op de maandelijkse begroting.

Op basis van de MER geven de onderzoeksbureaus aanbevelingen om mensen met een laag inkomen nog beter te ondersteunen.

Over iedere aanbeveling neemt het college een voorlopig besluit over wat de Gemeente gaat doen met de aanbeveling. De belangrijkste voorlopige besluiten zijn:

- getrapte afbouw van de kindregelingen;
- een hogere maximale vergoeding voor de kosten van een schoolreis/excursie voor middelbare scholieren;
- een hogere individuele inkomenstoeslag voor echtparen met kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.

Kerngegevens

Inleiding

In 2015 hebben Nibud/Nyfer een Minima-effectrapportage (MER) voor de Gemeente opgesteld.

De algemene conclusie van Nibud/Nyfer was dat de minimaregelingen die de Gemeente heeft een positieve bijdragen leveren aan de verbetering van de koopkracht van minima. Wel is er soms sprake van een armoedeval, deze wordt met name veroorzaakt door de afbouw van landelijke regelingen. Ook is er bij sommige huishoudens een tekort. In het geval van een echtpaar met kinderen in de middelbare schoolleeftijd is dit tekort groot. Inwoners met een zorgvraag hebben volgens de berekeningen van het Nibud in 2015 geen tekort op de maandelijkse begroting.

Op basis van de MER geven de onderzoeksbureaus aanbevelingen om mensen met een laag inkomen nog beter te ondersteunen.

De uitkomsten van de MER heeft uw college in januari in een informatiemarkt gedeeld met de gemeenteraad en andere geïnteresseerden.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Minima zo goed mogelijk ondersteunen om maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid te vergroten.

Kader

- Minima-effectrapportage 2015
- Beleidsplan 2014-2018 "Beter voor elkaar"
- Participatiewet
- Verordening sociaal domein
- Nadere regels sociaal domein

Argumenten

In de bijlage "Aanbevelingen MER en advies" vindt u per aanbeveling ons advies op deze aanbeveling, inclusief een motivering. Ook vindt u daar de geschatte kosten per advies.

Uit de rapportage van Nibud/Nyfer blijkt dat het inkomen van gezinnen met kinderen in de leeftijd 12-18 jaar het meest onder druk staan:

- De begroting laat een maandelijks fors tekort zien
- Bij een inkomensstijging van 110% - 120% van de bijstandsnorm is er sprake van een armoedeval

Dit bij elkaar maakt dat deze gezinnen het extra zwaar hebben. De gemeente Alphen aan den Rijn vindt het belangrijk dat kinderen zo goed mogelijk ondersteund worden in dit soort situaties. Dit zorgt ervoor dat de adviezen zich richten op deze groep gezinnen.

Hieronder leest u een samenvatting: de aanbeveling en het advies. Als het nodig is, geven wij nog een extra toelichting.

1. Getrapte afbouw gemeentelijke minimaregelingen

Advies: gedeeltelijk overnemen: de kindregelingen getrapt afbouwen. Dit betekent dat inwoners met een inkomen tussen de 110–120% van het minimum inkomen een beroep kunnen doen op deze regelingen. Hierbij kunnen zij in aanmerking komen voor een bedrag dat ligt op 50% van wat een inwoner met een inkomen tot 110% kan ontvangen.

Een voorbeeld: een gezin met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm kan voor een kind op de middelbare school maximaal €200 aanvragen voor een schoolreisje bij de gemeente. Een gezin met een inkomen tot 120% van de norm kan als dit advies wordt overgenomen een bedrag van maximaal €100 aanvragen.

Zoals u kunt lezen in de bijlage stellen wij voor de kindregelingen getrapt af te bouwen. Uitgebreide motivatie hiervoor vindt u ook in dat document. Samengevat adviseren wij dit omdat:

- a. uit de MER blijkt dat huishoudens bestaande uit gehuwden met kinderen in de leeftijd 12–18 te maken hebben met een armoedeval én een groot maandelijks tekort;
- b. de baten van deze regeling rechtstreeks ten goede komen aan de kinderen in deze gezinnen.

2. Tegemoetkoming sociale participatie volwassenen

Advies: geen aparte regeling voor volwassenen creëren

3. Differentiatie vergoeding schoolkosten kinderen 12 jaar en ouder

Advies: De maximale bijdrage voor middelbare scholieren voor schoolreis/excursie verhogen naar €200 per jaar. Dit is een verhoging van € 75 ten opzichte van het huidige bedrag.

4. Hogere individuele inkomenstoeslag voor echtparen met opgroeiende kinderen (tussen de 12 en 18 jaar)

Advies: Aparte hogere toeslag invoeren voor echtparen en alleenstaanden met minimaal 1 kind dat tussen de 12 en 18 jaar oud is. Dit betekent voor deze doelgroep een verhoging met circa € 70.

5. Harmonisering eigen bijdrage kinderopvang en peuterspeelzaal

Advies: geen actie noodzakelijk, dit is gerealiseerd.

6. Vermogensgrens kwijtschelding gemeentelijke heffingen en waterschapsbelastingen

Advies: Vooralsnog geen actie mogelijk: wettelijk bepaald. Als deze vermogensgrens wordt gewijzigd, dan nemen wij deze aanbeveling opnieuw in overweging.

7. Berekening betalingscapaciteit gemeentelijke heffingen en waterschapsbelastingen

Advies: Dit is optimaal ingericht in de Gemeente. Geen actie nodig.

8. Versterking financieel beheer/vroege signalering en stabilisering schulden
Advies: voortzetten huidige beleid en verder versterken schulddienstverlening.
9. Beperking energielasten
Advies: geen energieboxen verstrekken, maar vanuit (duurzaamheids-)beleid inzetten op energiezuinige sociale huurwoningen.
10. Collectieve zorgverzekering: eigen risico/bijzondere bijstand zorgkosten
Deze aanbeveling valt uiteen in 4 onderdelen:
 - a. Actieve promotie van de collectieve verzekering
Advies: De Gemeente heeft in 2015 stevig ingezet op promotie van de verzekering, wat heeft geleid tot een stijging van het aantal deelnemers. Ook in 2016 zetten we deze promotie voort.
 - b. Een collectieve verzekering aanbieden waarbij het eigen risico is meeverzekerd.
Advies: De aanbeveling niet overnemen. In de memo leest u een uitgebreide motivering en een eventueel alternatief.
 - c. Trekkingsrecht voor zorgkosten
Advies: Aanbeveling niet overnemen
 - d. Aanspreekpunt bij de gemeente voor collectief verzekerden
Advies: gerealiseerd, inwoners hebben een eigen aanspreekpunt bij de gemeente.

De voorgestelde aanpassingen gelden vanaf 1 januari 2017.

Participatie

De notitie hebben wij geschreven in afstemming met de beleidsmedewerkers van Kaag en Braassem en Nieuwkoop en uitvoerend medewerkers van het Serviceplein. Zij waren positief over de voorstellen.

Daarnaast hebben wij het stuk besproken met een groepje meedenkers, bestaande uit onder andere een vertegenwoordiging van de cliëntenadviesraad.

Het MT Serviceplein, JZI en Financiën zijn betrokken bij de uitwerking van de adviezen.

Proces

De voorgestelde aanpassingen van de regelingen horen met name tot de beslissingsbevoegdheid van het college. Over een eventuele wijziging van het bedrag individuele inkomensvoet ligt de bevoegdheid bij de raad. De cliëntenadviesraad heeft adviesrecht. Verder hebben de raadsleden die aanwezig waren bij de informatiemarkt aangegeven dat zij graag meegenomen willen worden in de gedachtevorming van het college. Uit overleg met de griffie blijkt dat het juiste medium hiervoor een meningsvormende commissievergadering is.

Wij stellen daarom voor de adviezen voorlopig aan te nemen, om na advies van de cliëntenadviesraad en de commissiebehandeling een definitief besluit te nemen.

Na het collegebesluit sturen wij de adviezen toe aan de cliëntenadviesraad met het verzoek om advies. De adviesraad heeft zes weken om dit advies te formuleren. De commissiebehandeling is gepland op 23 juni. Het advies van de cliëntenadviesraad is dan bekend en kan, als dit wenselijk is, worden gedeeld met de commissieleden.

Financiële consequenties

Om invulling te geven aan de adviezen, schatten wij het benodigde bedrag als volgt in:

Advies	Structurele kosten	Eenmalige invoeringskosten
getrapte afbouw kindregelingen	€ 41.180	€ 15.000
differentiatie vergoeding schoolkosten	€ 15.000	€ 0
hogere individuele inkomenstoeslag voor gezinnen kinderen 12-18 jaar	€ 10.500	€ 0
Totaal	€ 66.680	€ 15.000

De wijzigingen in het beleid gelden vanaf 1 januari 2017. Dat betekent dat er een inschatting moet worden gemaakt of het budget dat vooralsnog beschikbaar is, voldoende is.

De Gemeente heeft een budget voor bijzondere bijstand/minimaregelingen. In 2015 was dit budget niet toereikend voor de gemaakte kosten. Voor 2016 lijkt het budget bijzondere bijstand/minimaregelingen vooralsnog toereikend, er zit echter geen extra ruimte in. In programma 1 is op basis van de nu bekende inzichten ruimte binnen de budgetten. Wij stellen voor om het bedrag van € 66.680 structureel (vanaf 2017) aan het budget bijzondere bijstand/minimaregelingen toe te voegen, door verschuiving van middelen binnen programma 1. Ook voor 2016 is er dekking binnen programma 1.

Uit de financiële overzichten binnen dit programma blijkt dat er een structureel overschot is op de Wmo-budgetten. Deze ruimte wordt ook gebruikt om de incidentele kosten Jeugd voor de inkoop te dekken. Hierna blijven er binnen het programma voldoende middelen over om de kosten van voorliggend voorstel te dekken.

Locatiegegevens

Geen

Realisatie

Na ontvangst van het advies van de cliëntenadviesraad en de meningsvormende commissievergadering bieden wij het definitieve advies aan. Als hieruit voortvloeit dat het beleid/de regelingen aangepast worden, is het nodig om de Nadere Regels horend bij de verordening Sociaal Domein en de Verordening, voor zover het betrekking heeft op de individuele inkomenstoeslag, aan te passen. De aanpassingen gelden vanaf op 1 januari 2017.